

Bogusław Abramek

Walków, gm. Osjaków, woj. sieradzkie. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 20, 106-107

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SULEJÓW - Podklasztorze
woj. piotrkowskie
Stanowisko 4 b

patrz
wczesne średniowiecze

TARNOWIEC
woj. tarnowskie
Stanowisko 1

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Oddział w Krakowie
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
w Tarnowie

Badania prowadził mgr Andrzej Szpunar, Finansował WKZ Tarnów,
Szósty sezon badań, Osada wielokulturowa.

Przebadano powierzchnię 4,5 ara. Odkryto kolejne 7 obiektów. Dwa z nich to pozostałości po chatkach z późnego okresu wpływów rzymskich, kolejne dwa datowane są na młodszy okres przedrzymski, dwa na późne średniowiecze i jeden należący do późnej fazy kultury lużyckiej. Na uwagę zasługuje obiekt 34 - chata naziemna o wymiarach 5 x 4 m o konstrukcji słupowej. W wypełniku obiektu oprócz ceramiki znaleziono 2 zapinki brązowe, jedna z nich należy do VI grupy Almgrena seria 159, druga zaś zbliżona jest do V grupy. Z pozostałych obiektów pochodzi głównie ceramika i nieliczne kości zwierzęce.

Materiał znajduje się w PAK Tarnów.

Badania będą kontynuowane.

TODZIA, gm. Kadzidło
woj. ostrołęckie
Stanowisko 2

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził mgr Jacek Andrzejewski, Finansował PMA,
Pierwszy sezon badań, Cmentarzysko kultury przeworskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko zarejestrowane w badaniach AZP prowadzonych przez IAOW w 1984 r. Wykopiska podjęto po uzyskaniu dodatkowych informacji o wykopywaniu grobów ciałopalnych w trakcie budowy szosy w pierwszej połowie lat 70-tych.

Przebadano łącznie 316 m², odkrywając 3 groby ciałopalne. Ich położenie oraz ukształtowanie terenu pozwalają przypuszczać, że groby te leżą we wschodniej części zapewne niewielkiego w większości zniszczonego cmentarzyska. Dwa dobrze datowane pochówki popielnicowe pochodzą ze stadium E_{2b} okresu wczesnorzymskiego. Obok czarnych, lśniących popielnic znaleziono w nich m. in. wczesną typologicznie brązową zapinkę pochodną od silnie profilowanych, zdobioną srebrnym drucikiem perłkowym, brązową bransoletę sztabkową oraz brązową zapinkę o zdobionym esowatym kabłąku i ciężwie owiniętej wokół jego nasady. Groby znajdowały się płytko pod warstwą ziemi ornej, w której występowały pojedyncze fragmenty ceramiki starożytnej.

Materiały złożono w PMA.

Przewiduje się kontynuację badań.

TORUŃ
Stanowisko 19

patrz
okres lateński

WALEWICE, gm. Bieława
woj. skierniewickie
Stanowisko 2

patrz
późne średniowiecze

WALKÓW, gm. Osjaków
woj. sieradzkie
Stanowisko 3

Muzeum Ziemi Wieluńskiej
w Wieluniu

Badania prowadził mgr Bogusław Abramek, Finansował WKZ w Sieradzu,
Drugi sezon badań, Dwie osady: kultury przeworskiej i wczesno-średniowieczna.

Badania wznowiono po rocznej przerwie. Podczas wykopalisk w 1984 r. stwierdzono istnienie w tym miejscu dwóch osad, które /sądcą po rozproszeniu ceramiki na powierzchni pól/ zajmowały łącznie obszar

około 4-5 arów. Głównym celem prac jest uchwycenie i określenie związków przestrzenno-chronologicznych między tymi osadami, datowanymi ogólnie od II do VII w. n. e.

Badania prowadzono jednocześnie w różnych punktach, rozproszonych na przestrzeni około 230 m. Łącznie studowano obszar o powierzchni prawie 400 m², a drugie tyle sprawdzono przy pomocy gęstej siatki dołków sondażowych. Wyeksplorowano w całości 5 dużych jam kształtu owalno-prostokątnego /zapewne pozostałości chat/ i w połowie dwóch dalszych jam tego samego typu, 5 palenisk położonych poza chatami oraz 2, dobrze zachowane, dymarek.

Wymiary dużych jam, orientowanych zasadniczo wzdłuż linii E-W, wahały się od 220 x 180 cm do 400 x 240 cm, zaś grubość ich wypełnień od 20 do 60 cm. We wszystkich stwierdzono obecność palenisk w postaci przepalanej ziemi z węgielkami lub kuliście ułożonych kamieni. Podstawowe wyposażenie chat stanowiła ceramika, dalej fragmenty ciężarków tkackich i przędzilk, kości zwierzęce, polepa i bryłki żużla. Trzy chaty datowano ogólnie na II-III wiek, 1 na V-VI wiek, 1 na VI/VII wiek /wystąpiła w niej tzw. ceramika siwa razem z wcześnieśredniowieczną/, natomiast nie określono jeszcze chronologii z pozostałych chat odkrytych częściowo.

Ujawnione w tym roku paleniska, w rzucie poziomym owalne lub prostokątne z dużą ilością przepalonych kamieni, ceramiki i kości, pochodzą głównie ze schyłkowej fazy kultury przeworskiej.

Znajdowano dotąd na powierzchni pola i w różnych obiektach liczne bryłki żużla świadczące o znajomości wytopu żelaza. Przypuszczenie to potwierdzone zostało odkryciem 2 dymarek. Obie dymarki znajdowały się obok siebie, przy czym uszkodzeniu /rozebrawiu/ uległy jedynie partie naziemne. Zachowane części dymarek miały kształt cylindryczny o długości 85 i 100 cm. Od dołu, gdzieś do połowy wysokości, znajdowały się paleniska otoczone cienką ścianką wykonaną z ilowatego piasku z kilkoma okrągłymi otworami na spodzie. Części górne wykonano z gliny, a grubość ścianek wahała się od 10 do 15 cm. Od wewnątrz ścianki były silnie przepalone. W obu dymarkach zachowały się dobrze otwory do tłoczenia powietrza, umieszczone na głębokości około 50 cm od powierzchni pola. Na poziomie tych otworów widoczne są wewnątrz całe kłoc żużla. Znalezione obok i wewnątrz dymarek ułamki naczyń pozwalają je datować ogólnie na II-III w. n. e.

Badania na tym stanowisku będą kontynuowane.

WARSZKOWO, gm. Sławno
wój. słupskie
Stanowisko 26

Uniwersytet Im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
Instytut Prahistorii

Badania prowadzili mgr Włodzimierz Rączkowski /autor sprawozdania/ i Arkadiusz Marciniak. Finansował WKZ w Słupsku. Trzeci sezon badań. Ślady osadnictwa ludności kultury amfor kulistych, ludności kultury lużyckiej /pomorskiej oraz osady ludności kultury oksywijskiej, grupy dębczyńskiej i z wczesnego średniowiecza /VII-VIII w. i X-XI w. /.

Prace prowadzono na powierzchni ok. 300 m². Zarejestrowano 87 obiektów z różnych jednostek kulturowo-chronologicznych.

1. Kultura amfor kulistych - pojedyncze fragmenty ceramiki na złożu włódnym.
2. Kultura lużycka/pomorska - j. w.
3. Kultura oksywijska - 46 obiektów, w tym: 3 ogniska dymarskie /?/, 1 palenisko, 3 jamy mieszkalne, 12 jam gospodarczych lub o innym nieokreślonym bliżej przeznaczeniu, w tym jedna o przekroju trapezowatym, szersza w dolnej części, 17 jam po słupach i 10 obiektów o nieokreślonej funkcji. Stwierdzono też występowanie warstwy kulturowej o miąższości do ok. 0,40 m.
4. Grupa dębczyńska z późnego okresu wpływów rzymskich - 2 jamy po słupach, w tym jedna zawierająca polepę z odciskami sugerującymi istnienie konstrukcji plecionkowej ścian.
5. Kultura wczesnego średniowiecza - 17 obiektów. Materiał ceramiczny pozwolił na wyróżnienie dwóch faz:
a/ VII-VIII wiek - 6 obiektów, w tym 3 paleniska, 3 jamy po słupach oraz 2 inne obiekty. Stwierdzono także występowanie warstwy kulturowej o miąższości do ok. 0,20 m.
b/ X-XI wiek - 6 obiektów, w tym 2 jamy mieszkalne /?/, 1 palenisko, 1 jama odpadkowa oraz 2 obiekty o nieokreślonej funkcji. We wschodniej części stanowiska występuje warstwa kulturowa o miąższości do ok. 0,25 m.

Bliższej chronologii pozostałych obiektów wczesnośredniowiecznych nie da się obecnie ustalić. Podobnie nie można obecnie ustalić chronologii pozostałych obiektów.

Materiały znajdują się czasowo w Instytucie Prahistorii UAM.

Badania będą kontynuowane.